Nr. 16. Warszawa, dnia 1 Marca 1919 r. Rok II.

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Cena numeru pojedyńczego 1 mk. Z zaboru austrjackiego i z terenów b. okupacji austrjackiej można wpłacać za numer „Dziennika Urzędowego M. S. W." 1 kor. 75 h. „Dziennik Urzędowy" przyjmuje ogłoszenia instytucji społecznych i użyteczności publicznej, od osób zaś prywatnych tylko takie, które wynikają ze stosunku do władz rządowych i powyższych instytucji. Cena za wiersz drobnego pisma jednoszpaltowego 1 mk.

Redakcja i Administracja: Pałac Brühlowski, pl. Saski Nr. 9.

TREŚĆ.

I.

180.

DEKRET

w przedmiocie skarbowości gmin miejskich.

Do czasu wydania przez Sejm ogólnej ustawy o skarbowości związków komunalnych zarządza się, co następuje:

Art. 1.

Dla wypełnienia zadań, włożonych na miasta przez Tymczasową Ustawę o Samorządzie Miejskim, korzystają gminy miejskie na obszarach b. zaboru rosyjskiego z następujących źródeł dochodowych:

a) majątek własny;

b) przedsiębiorstwa miejskie;

c) zapomogi ze strony państwa, oznaczone w specjalnych ustawach i rozporządzeniach;

d) opłaty zwyczajne;

e) opłaty szczególne, pobierane na założenie i utrzymywanie urządzeń i zakładów dobra powszechnego od tych właścicieli nieruchomości tudzież przemysłowców i handlujących, którzy z zaprowadzonych urządzeń i zakładów ciągną specjalne korzyści;

f) podatki bezpośrednie i pośrednie, pobierane na podstawie osobnych statutów podatkowych bądź w postaci dodatków do istniejących podatków państwowych, bądź w postaci samodzielnych podatków gminnych;

g) monopole handlowe, o ile nie dotyczą przedmiotów, należących do monopolu państwowego lub obłożonych państwowym podatkiem pośrednim;

h) pożyczki, darowizny, zapisy oraz wpływy jednorazowe ze sprzedaży lub zamiany części majątku miejskiego.

Źródła dochodowe, powyżej wymienione, winny być stosowane w kolei ich wyliczenia.

Art. 2.

Wszystkie dotychczasowe pobory miejskie pozostają nadal w swojej mocy.

Art. 3.

Każda uchwała gmin miejskich, wydzielonych z powiatu, dotycząca źródeł dochodowych, wymienionych

pod literami d, e, f, h art. 1-go wymaga zatwierdzenia Ministra Spraw Wewnętrznych po porozumieniu z Ministrem Skarbu, zaś źródeł, wymienionych pod literą g art. 1-go, — zatwierdzenia Ministra Spraw Wewnętrznych, po porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Ministrem Handlu i Przemysłu, względnie o ile chodzi o zmonopolizowanie sprzedaży artykułów pierwszej potrzeby — z Ministrem Aprowizacji.

Odnośne uchwały gmin miejskich, niewydzielonych z powiatów, wymagają zatwierdzenia Wydziałów Powiatowych, kierujących się w tym względzie przepisami wykonawczymi, wydanymi przez Ministra Spraw Wewnętrznych po porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 4.

Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Art. 5.

Wykonanie dekretu poleca się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Dan w Warszawie, dn. 7 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa:

(—) *J. Piłsudski.*

Prezydent Ministrów:

(—) *I. J. Paderewski.*

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) *S. Wojciechowski.*

„Dz. Pr." z dn. 8 II 1919 r. № 14, poz. 150.

181.

DEKRET

w przedmiocie utworzenia Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 1.

W celu obrony prawnej i zastępstwa prywatno-prawnych i publicznych interesów Państwa i tych podmiotów prawnych, które mają być pod względem opieki prawnej traktowane na równi ze Skarbem Państwa, oraz udzielania opinji i porady prawnej na żądanie władz i instytucji państwowych zostaje utworzoną dla całego obszaru Państwa Prokuratorja Generalna Rzeczypospolitej Polskiej z siedzibą w mieście stoł. Warszawie.

Art. 2.

Do zakresu działania Prokuratorji Generalnej należy:

1) Zastępstwo sądowe wogóle, a w szczególności prowadzenie sporów prawnych, dotyczących interesów prywatno-prawnych i majątkowych Państwa i podmiotów prawnych, narówni ze Skarbem Państwa traktowanych.
2) Zastępstwo sądowe interesów publicznych w tych wypadkach, w których Prokuratorja Generalna w braku innego organu specjalnego przez właściwą władzę państwową będzie wezwaną.
3) Zastępstwo interesów prawnych i majątkowych Skarbu Państwa i podmiotów prawnych, narówni ze Skarbem Państwa traktowanych, tudzież interesów administracji państwowej wogóle w postępowaniu przed sądami prawa publicznego i władzami administracyjnemi w miarę postanowień, poniżej w art. 4 i 6 zawartych.
4) Wydawanie opinji prawnych we wszystkich sprawach, tyczących się prawnych i majątkowych interesów Państwa i podmiotów prawnych, narówni ze Skarbem Państwa traktowanych albo też interesów administracji państwowej wogóle.
5) Współdziałanie przy zawieraniu umów prawnych i przy sporządzaniu aktów i dokumentów prawnych w sprawach prywatno-prawnych i majątkowych Państwa i podmiotów prawnych, narówni ze Skarbem Państwa traktowanych.
6) Opinjowanie na życzenie Rady Ministrów lub poszczególnych Ministerstw projektów ustaw i ogólnie obowiązujących rozporządzeń centralnych władz państwowych ze stanowiska ogólno-prawnego, organizacyjnego i techniki ustawodawczej, a w szczególności ze stanowiska prywatno-prawnych, majątkowych i administracyjno-prawnych interesów Państwa.

Art. 3.

Do majątku Państwa i do podmiotów prawnych, które pod względem porady i opieki prawnej mają być traktowane narówni z majątkiem Państwa, należą:

1) Skarb Państwa wogóle, a więc wszystkie państwowe podatki, opłaty, czynsze i daniny, monopole, dobra i lasy państwowe, królewszczyzny, wogóle wszelki ruchomy i nieruchomy majątek państwowy, państwowe przedsiębiorstwa, instytucje i zakłady wszelkiego rodzaju i wogóle wszelkie do prowadzenia gospodarstwa państwowego przeznaczone przedsiębiorstwa, instytucje i zakłady.
2) Spadki bezdziedziczne.
3) Prawa terytorjalne, granice państwowe oraz prywatno-prawne i majątkowe należności i roszczenia Państwa do państw obcych, wynikające z traktatów i umów międzynarodowych.
4) Nałożone przez państwowe władze administracyjne kary pieniężne, o ile idzie o ich ściągnięcie w drodze sądowej, oraz publiczne opłaty i daniny wogóle, o ile ściąganie ich odbywać się ma za pomocą tych samych organów i temi samemi środkami, jak opłat państwowych.
5) Wszelki majątek ruchomy i nieruchomy, pozostający pod zarządem władz państwowych, podczas trwania tego zarządu, oraz te fundusze, instytucje, przedsiębiorstwa i zakłady, w całości lub części ze Skarbu Państwa dotowane albo przez Skarb Państwa w całości lub części finansowane lub gwarantowane, za których niedobory Skarb Państwa ma odpowiadać, albo w których finansowym wyniku Skarb Państwa jest interesowanym.
6) Prawo patronatu, przysługujące Państwu i pod-

niotom prawnym, w niniejszym artykule pod 1) i 5) określonym.

7) Fundacje, będące pod bezpośrednim zarządem państwowym.

8) Majątek tych indywidualnie oznaczonych podmiotów prawnych, które nie są objęte postanowieniami tego artykułu, w punktach 1) do 7) zawartemi, a których zastępstwo poruczone zostanie Prokuratorji Generalnej uchwałą Rady Ministrów, ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym.

9) Oprócz przypadków, w tym artykule wyszczególnionych, zastępstwo i ingerencja Prokuratorji Generalnej ma mieć miejsce wszędzie tam, gdzie to specjalne przepisy ustawowe przewidują.

Art. 4.

Przewidziane w art. 2 zastępstwo sądowe obejmuje wszelkie czynności w postępowaniu cywilnem przed wszystkiemi sądami i władzami sądowemi, na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej istniejącemi, a to tak w sprawach spornych, jak i w postępowaniu bezspornem wszelkiego rodzaju.

Podmioty prawne, w art. 3 określone, zastępować może w sądowem postępowaniu cywilnem wszelkiego rodzaju wyłącznie i jedynie Prokuratorja Generalna, która też jest uprawnioną do prawnie skutecznego i wiążącego podejmowania i spełniania wszelkich czynności i kroków prawnych bez potrzeby wykazywania się osobnem pełnomocnictwem lub upoważnieniem. Wyjątek stanowi przepis art. 1 ustawy hipotecznej z r. 1818.

W postępowaniu sądowo-karnem Prokuratorja Generalna bierze udział wtedy, jeżeli się okaże potrzeba zastępowania prywatno-prawnych interesów podmiotów prawnych, w art. 3 określonych.

W postępowaniu przed sądami prawa publicznego i władzami administracyjnemi Prokuratorja Generalna bierze udział w tych wypadkach, w których zastępstwo poruczone jej będzie przez władzę administracyjną, powołaną do zarządu lub nadzoru nad odnośnym podmiotem prawnym lub nad odnośną gałęzią administracji państwowej.

Art. 5.

Prokuratorja Generalna podlega w sprawach osobowych i administracyjno-gospodarczych bezpośrednio Prezydentowi Ministrów, któremu też służy prawo naczelnego nadzoru nad sprawowaniem przekazanych jej czynności urzędowych.

W spełnianiu swoich czynności urzędowych działa Prokuratorja Generalna samodzielnie na żądanie władz centralnych oraz władz, urzędów i instytucji, uprawnionych do samodzielnego zarządzania majątkiem lub reprezentowania interesów Państwa i podmiotów prawnych, w art. 3 określonych.

W razie sporu pomiędzy Prokuratorją a uprawnionemi do korzystania z jej pomocy instytucjami rozstrzyga Rada Ministrów, jednakże zarządzenia, niecierpiące zwłoki, winne być przez Prokuratorję natychmiast poczynione.

Projekty ustaw i ogólnie obowiązujących rozporządzeń władz centralnych udzielane będą Prokuratorji Generalnej do zaopinjowania bądź przez Prezydjum Rady Ministrów, bądź też przez właściwe Ministerstwo.

Art. 6.

W wypadkach kolizji pomiędzy interesami Skarbu Państwa a interesami instytucji, traktowanych stosownie do art. 3 narówni ze Skarbem Państwa, Prokuratorja ma zastępować Skarb Państwa, inne instytucje mają mieć dla siebie w tym wypadku ustanowionych w drodze właściwej osobnych doradców lub zastępców.

W wypadkach kolizji interesów pomiędzy instytucjami, traktowanemi w myśl art. 3 narówni ze Skarbem Państwa, Prokuratorja nie może zastępować żadnej ze stron, lecz winni być w drodze właściwej powołani dla każdej strony osobni doradcy lub zastępcy.

Zastępstwa ogólnych interesów administracji państwowej względnie interesowanej władzy administracyjnej przed sądami prawa publicznego nie może Prokuratorja Generalna sprawować w tych sprawach, w których jeden z podmiotów prawnych, w art. 3 określonych, jest stroną bezpośrednio lub pośrednio interesowaną.

Art. 7.

Prokuratorja Generalna składa się z Prezesa, Wiceprezesa, Kierowników Wydziałów, Radców i Referentów, którzy stanowią kolegjum, rozważające sprawy w zakresie działania Prokuratorji Generalnej.

Zastępstwo sądowe powierzane być może poszczególnym urzędnikom Prokuratorji oraz adwokatom. Adwokaci otrzymują na występowanie w imieniu Prokuratorji pełnomocnictwo szczególne.

Art. 8.

Na czele Prokuratorji Generalnej stoi Prezes Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, mianowany przez Naczelnika Państwa na propozycję Rady Ministrów.

Prezes reprezentuje Prokuratorję Generalną nazewnątrz, kieruje wszystkiemi czynnościami urzędowemi, przestrzega prawidłowego ich toku, wydaje potrzebne w tym celu zarządzenia, polecenia i wskazówki i jest odpowiedzialny przed Prezydentem Ministrów za tok czynności urzędowych.

Za szkodę materjalną, wynikłą dla Skarbu Państwa lub podmiotów prawnych, w art. 3 określonych, z powodu naruszenia lub zaniedbania przez Prezesa obowiązków służbowych, tym statutem nań nałożonych, może być on pociągnięty do odpowiedzialności majątkowej.

Prezes kieruje działalnością wszystkich urzędników i funkcjonarjuszów Prokuratorji Generalnej oraz sprawuje nad nimi nadzór służbowy.

Jeżeli Prezes z jakiegokolwiek bądź powodu czynnym być nie może, zastępuje go Wiceprezes Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, sprawujący równocześnie kierownictwo jednego wydziału Prokuratorji Generalnej.

Art. 9.

W miarę potrzeby utworzone będą dla ściśle określonych okręgów terytorjalnych oddziały Prokuratorji Generalnej pod nazwą: „Prokuratorja Okręgowa Rzeczypospolitej Polskiej w . . . .“, stanowiące integralną część Prokuratorji Generalnej i podlegające jej rozporządzeniem Rady Ministrów, wydanem na wnio-

Prokuratorje Okręgowe powołane będą do życia

nadzorowi.

sek Prezesa Prokuratorji Generalnej i ogłoszonem w Dzienniku Urzędowym, które określi równocześnie siedzibę i okręg terytorjalny Prokuratorji Okręgowej. Na obszarze nie przekazanym żadnej Prokuratorji Okręgowej pozostaje wyłącznie Prokuratorja Generalna powołaną do spełniania zadań i czynności, określonych w art. 1 i 2 niniejszego statutu.

Prokuratorje Okręgowe spełniają w swoim okręgu zadania i czynności, określone w art. 2 punkt 1) do 5), zupełnie samodzielnie, mają jednak w sprawach wątpliwych lub ogólnej i zasadniczej doniosłości odnosić się do Prokuratorji Generalnej o wskazówki. Wydane przez Prokuratorję Generalną decyzje są dla Prokuratorji Okręgowej wiążące.

W wypadkach, przewidzianych w art. 5 i 6 tego statutu, należących do decyzji Rady Ministrów, obowiązaną jest Prokuratorja Okręgowa zasięgać decyzji Prokuratorji Generalnej.

Prokuratorja Okręgowa ma w przekazanym jej okręgu w ogólności te same prawa i obowiązki, jakie statut niniejszy przewiduje dla Prokuratorji Generalnej, o ile tenże nie zawiera odmiennych postanowień.

Art. 10.

Prokuratorja Okręgowa składa się z Prezesa, Wiceprezesa, Kierowników Wydziałów, Radców i Referentów, którzy satnowią kolegjum, rozważające sprawy w zakresie działania Prokuratorji Okręgowej.

Zastępstwo sądowe powierzane być może poszczególnym urzędnikom Prokuratorji Okręgowej oraz adwokatom. Adwokaci otrzymują na występowanie w imieniu Prokuratorji Okręgowej pełnomocnictwo szczególne.

Art. 11.

Na czele Prokuratorji Okręgowej stoi Prezes Prokuratorji Okręgowej Rzeczypospolitej Polskiej, który posiada te same prawa i obowiązki wogóle, a w szczególności także względem podległej mu Prokuratorji Okręgowej i wszystkich jej urzędników i funkcjonarjuszów, co Prezes Prokuratorji Generalnej, o ile statut ten nie zawiera odmiennych postanowień.

Jeżeli Prezes Prokuratorji Okręgowej z jakiegokolwiek bądź powodu czynnym być nie może, zastępuje go Wiceprezes Prokuratorji Okręgowej, będący równocześnie kierownikiem jednego wydziału Prokuratorji Okręgowej.

Art. 12.

Do wszystkich urzędników i funkcjonarjuszy Prokuratorji Generalnej i Prokuratorji Okręgowych stosują się obowiązujące przepisy służbowe dla urzędników państwowych wogóle.

Urzędnicy Prokuratorji mają się poświęcić wyłącznie pełnieniu przekazanych im czynności urzędowych i nie wolno im pod rygorem utraty służby zajmować się bezpośrednio lub pośrednio sprawowaniem zastępstwa prawnego lub interesami prawnemi osób prywatnych. Przepis ten nie narusza prawa urzędnika do bezpłatnego sprawowania zastępstwa lub zawierania interesów prawnych w jego własnych sprawach, jak również w sprawach jego krewnych, powinowatych, żony, pupilów i dzieci przybranych, wreszcie sprawowania opieki lub kurateli, o ile we wszystkich tych wypadkach nie zachodzi kolizja z jego obowiązkami służbowemi.

Urzędnicy Prokuratorji, posiadający wykształcenie prawnicze, korzystają, występując przed sądem wogóle, z praw adwokatów.

Wszyscy urzędnicy i funkcjonarjusze Prokuratorji winni stosować się do decyzji kolegjum oraz zarządzeń, poleceń i wskazówek Prezesa. Przeciw widocznie niesłusznym lub przeciwnym prawu zarządzeniom lub poleceniom Prezesów mają prawo i obowiązek odwołania się do Prezydenta Ministrów, względnie Prezesa Prokuratorji Generalnej. Odwołanie takie wnieść należy na ręce Prezesa Prokuratorji Generalnej, względnie Prezesa Prokuratorji Okręgowej.

Za szkodę materjalną, wynikłą dla Skarbu Państwa lub podmiotów prawnych, w art. 3 określonych, z powodu naruszenia lub zaniedbania obowiązków służbowych, tym statutem nałożonych, może być urzędnik lub funkcjonarjusz Prokuratorji pociągnięty do odpowiedzialności majątkowej.

Art. 13.

Stanowiska służbowe w Prokuratorji zajmować mogą osoby nieposzlakowane, posiadające obywatelstwo Rzeczypospolitej Polskiej.

Urzędnikami Prokuratorji, oprócz urzędników kancelaryjnych, rachunkowych i kasowych, mogą być tylko te osoby, które ukończyły prawne studja uniwersyteckie i wykażą się wszechstronną teoretyczną i praktyczną znajomością prawa, tudzież odbytą dwuletnią aplikacją sądową.

Specjalne wyższe wymogi kwalifikacyjne, konieczne do uzyskania poszczególnych stanowisk i sposób ich wykazania, jak również ułatwienia, mające obowiązywać w dwuletnim okresie przejściowym od czasu wejścia w życie tego statutu, określi instrukcja służbowa, wydana rozporządzeniem Rady Ministrów na wniosek Prezesa Prokuratorji Generalnej.

Służba w Prokuratorji zastępuje dla prawników aplikację adwokacką, wymaganą do dopuszczenia do egzaminu adwokackiego i do wykonywania adwokatury (art. 3 i 17 statutu tymczasowego Palestry Państwa Polskiego) i uwalnia od egzaminu sądowego.

Art. 14.

Prezes Prokuratorji Generalnej zaliczony będzie do III kategorji płac urzędników państwowych z poborami, przewidzianemi dla Podsekretarzy Stanu.

Wiceprezes Prokuratorji Generalnej i Prezesi Prokuratorji Okręgowych zaliczeni będą do IV kategorji płac urzędników państwowych.

Tytulatury i zaliczenie reszty urzędników i funkcjonarjuszów do odpowiedniej kategorji płac ustali wspomniana powyżej instrukcja służbowa.

Wiceprezesa Prokuratorji Generalnej i Prezesów Prokuratorji Okręgowych mianuje Naczelnik Państwa na propozycję Rady Ministrów, przedstawioną na wniosek Prezesa Prokuratorji Generalnej.

Urzędników, zaliczonych do kategorji V, VI i VII, mianuje Prezydent Ministrów na wniosek Prezesa Prokuratorji Generalnej.

Pozostałych urzędników mianuje Prezes Prokuratorji Generalnej.

Urzędników kancelaryjnych, rachunkowych i kasowych X i XI kategorji płac oraz innych funkcjonarjuszów mianują właściwi Prezesi.

Art. 15.

Instrukcja służbowa (art. 13) określi bliżej tok, sposób i formę wewnętrznego urzędowania i zarządu, specjalne zadania, obowiązki i prawa poszczególnych kategorji urzędników i funkcjonarjuszów, ustrój i funkcje urzędów pomocniczych, służby rachunkowej i kasowej, personelu kancelaryjnego, woźnych i służby niższej.

Art. 16.

Statut niniejszy otrzymuje moc obowiązującą z chwilą ogłoszenia.

Termin rozpoczęcia czynności Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej oznaczy i przepisy wykonawcze wyda Rada Ministrów.

Na obszarach, pochodzących z b. zaboru austrjackiego, posiadać będzie Prokuratorja Generalna aż do odmiennego uregulowania ten sam zakres działania, jaki służył tam b. Prokuratorjom Skarbu.

Dan w Warszawie, dn. 7 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa:

(—) *J. Piłsudski.*

Prezydent Ministrów:

(—) *I. J. Paderewski.*

Minister Skarbu:

(—) *Dr. Englich.*

„Dz. Pr.“ z dn. 8. II. 1919 r. Nr. 14, poz. 181.

182.

DEKRET

o tymczasowem przekazaniu Ministrowi Komunikacji prawa wydawania przepisów o przewozie pasażerów, bagażu i towarów oraz ustalania taryf przewozowych na kolejach polskich.

Do czasu ustawowego unormowania przez prawo trybu wydawania przepisów o przewozie pasażerów, bagażu i towarów oraz ustalania taryf przewozowych na kolejach polskich, wydawanie tych przepisów i ustalanie taryf przekazuje się tymczasowo Ministrowi Komunikacji w porozumieniu z Ministerstwami Skarbu oraz Przemysłu i Handlu.

Dan w Warszawie, dn. 7 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa:

(—) *J. Piłsudski.*

Prezydent Ministrów:

(—) *I. J. Paderewski.*

Kierownik Ministerstwa Komunikacji:

(—) *J. Eberhardt.*

„Dz. Pr.“ z dn. 8. II. 1919 r. Nr. 14, poz. 152.

183.

DEKRET

w przedmiocie tymczasowych przepisów o zarządzie drogami kołowemi.

Art. 1.

Wszystkie drogi kołowe w Państwie Polskiem znajdują się pod zwierzchnim zarządem Ministerstwa Robót Publicznych.

Art. 2.

Zarząd drogami kołowemi na ziemiach b. zaboru rosyjskiego organizuje Minister Robót Publicznych na zasadach, wyszczególnionych w punktach 4—9.

Art. 3.

Dla b. zaboru austrjacko-węgierskiego ustanawia się tymczasowy Zarząd Dzielnicowy dróg kołowych, który obejmie czynności obecnego Departamentu dróg i mostów, b. Namiestnictwa we Lwowie, oraz czynności Oddziału drogowego b. Wydziału Krajowego we Lwowie.

Minister Robót Publicznych upoważniony zostaje do ustanawiania w razie potrzeby Zarządów Dzielnicowych na innych terenach Państwa.

Etaty i zakres działalności Zarządów Dzielnicowych określi Minister Robót Publicznych w porozumieniu z Ministrami Skarbu i Spraw Wewnętrznych.

Art. 4.

Wszystkie drogi kołowe pod względem administracyjnym dzielą się na dwie kategorje: a) powiatowe i b) gminne; podział dróg bitych na państwowe i powiatowe kasuje się i wszystkie b. drogi państwowe zalicza się do kategorji dróg powiatowych.

Art. 5.

Drogami powiatowemi zarządzają bezpośrednio organy samorządu powiatowego. Drogami gminnemi zarządzają bezpośrednio organy samorządu gminnego.

Art. 6.

Dla wykonania robót na drogach powiatowych i dla nadzoru nad stanem dróg gminnych i technicznego kierownictwa gospodarką na tychże drogach Minister Robót Publicznych przydziela do wydziałów powiatowych inżynierów drogowych i techników, którzy są urzędnikami państwowymi.

Art. 7.

Drogomistrze i niższy personel drogowy: dozorcy, dróżnicy i t. p. mianowani są przez organy samorządu miejscowego w porozumieniu z inżynierami drogowymi i korzystają z praw, przysługujących pracownikom komunalnym.

Art. 8.

Nadzór państwowy nad działalnością samorządów powiatowych i gminnych w dziedzinie gospodarki drogowej powierza się okręgowym inspektorom drogowym, mianowanym przez Ministra Robót Publicznych.

Liczbę inspektorów okręgowych i podział na okręgi ustanawia Minister Robót Publicznych.

Inspektor okręgowy wydaje zarządzenia w zakresie swej kompetencji w porozumieniu z miejscowym Urzędem powiatowym administracji ogólnej.

Art. 9.

Na utrzymanie dróg kołowych w b. zaborze rosyjskim składają się przedewszystkiem sumy, przeznaczone przez samorządy na cele drogowe i opłaty drogowe istniejące; ciężar utrzymania dróg bitych powiatowych rozkłada się zresztą pomiędzy adjacentów, samorząd powiatowy i państwo w sposób następujący: 20% kosztu utrzymania ponoszą adjacenci, 50% — samorząd powiatowy i 30% — państwo. W innych zaborach utrzymują się nadal te źródła środków pieniężnych, jakie na cele drogowe dotychczas te dzielnice posiadały.

Art. 10.

Do czasu wydania jednej ustawy drogowej dla całego Państwa w każdej dzielnicy obowiązują nadal dawniejsze ustawy i przepisy względem poszczególnych kategorji dróg ze zmianami, wynikającemi z niniejszego dekretu: dla b. zaboru rosyjskiego, wydane przez b. rząd rosyjski i b. rząd okupacyjny niemiecki, dla b. zaboru austrajckiego przez b. rząd austrjacki i dla b. zaboru pruskiego przez rząd pruski.

Art. 11.

W celu opracowania programu polityki drogowej i budżetu oraz wydawania opinji o ważniejszych przedsięwzięciach Ministerstwa z zakresu dróg kołowych przy Wydziale dróg kołowych Ministerstwa Robót Publicznych tworzy się Komitet drogowy. Do składu Komitetu wchodzą: przedstawiciele zainteresowanych Ministerstw, przedstawiciele instytucji samorządowych, społecznych i zawodowych, rzeczoznawcy oraz z urzędu przedstawiciele administracji dróg kołowych.

Regulamin Komitetu opracuje i wyda Minister Robót Publicznych.

Art. 12.

Minister Robót Publicznych zostaje upoważniony do zorganizowania administracji dróg kołowych jednolitej dla całego Państwa, tudzież do wydawania wszelkich rozporządzeń i przepisów wykonawczych do niniejszego dekretu.

Art. 13.

Wykonanie niniejszego dekretu poleca się Ministrowi Robót Publicznych.

Dan w Warszawie, dn. 7 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa:

(—) *J. Piłsudski.*

Prezydent Ministrów:

(—) *I. J. Paderewski.*

Minister Robót Publicznych:

(—) *Pruchnik*

„Dz. Pr." z dn. 8. II. 1919 r. Nr. 14, poz. 149.

III.

184.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych o postępowaniu karno-administracyjnem.

Na zasadzie art. 4 i 5 dekretu w przedmiocie przepisów tymczasowych o uprawnieniu Komisarzy Ludowych do wymierzania kar w drodze postępowania administracyjno-karnego zarządzam, co następuje:

Art. 1.

Przepisy, w następnych artykułach wyszczególnione, normować będą postępowanie mandatowe przy użyciu osądów karnych oraz rozprawy karne przy użyciu rejestrów karnych.

Art. 2.

Postępowanie mandatowe stosowane będzie w wypadkach przekroczeń mniejszej wagi, o których nastąpi doniesienie urzędowych organów (żandarmerji, milicji, policji, wójtów, sołtysów i t. p.).

Art. 3.

W postępowaniu mandatowem obwiniony może być ukarany bez jego przesłuchania grzywną do 30 (trzydziestu) mk., 45 (czterdziestu pięciu) kor. lub aresztem do dni 3 (trzech).

Art. 4.

Ukaranemu przysługuje prawo wniesienia do władzy powiatowej, która wydała mandat karny, w terminie 8-dniowym od dnia doręczenia osądu, podania z żądaniem przeprowadzenia rozprawy karnej. Po otrzymaniu podania władza powiatowa zarządza rozprawę karną, lub uchyla osąd, jeżeli stwierdzi, że polegał on na pomyłce.

Art. 5.

Rozprawy karne przeprowadza Komisarz Ludowy. Może on jednak powierzyć tę czynność referentowi, o ile możności z wykształceniem prawniczem. Rejestr karny może prowadzić protokólant z pośród funkcjonarjuszów Urzędu powiatowego, wyznaczony przez Komisarza Ludowego.

Art. 6.

Do rozprawy karnej obwiniony otrzymuje pisemne wezwanie, w którem winno być przekroczenie, będące przedmiotem rozprawy karnej.

Art. 7.

Jeżeli wezwany mimo doręczonego mu wezwania na oznaczony termin się nie stawi, doręczyć mu należy powtórnie wezwanie pod rygorem grzywny ewentualnie przymusowego dostawienia.

Art. 8.

W wypadkach szczególnej wagi może już pierwsze wezwanie zawierać wyżej oznaczony rygor, a nawet może być zarządzone przymusowe dostawienie do rozprawy obwinionego, jednak pod osobistą odpowiedzialnością Komisarza Ludowego.

Art. 9.

Do rozprawy używa się formularza rejestru karnego. Jednego formularza rejestru karnego można użyć do przesłuchania jednego lub więcej obwinionych, o ile wspólnie popełnili czyn karygodny.

Po przesłuchaniu obwinionego oraz potrzebnych świadków przedstawia się obwinionemu wynik rozprawy. Wynik rozprawy, ustalający winę obwinionego, pociąga za sobą wydanie orzeczenia karnego, które się ogłasza obwinionemu.

W wypadkach szczególnej wagi lub bardziej skomplikowanych, ogłoszenie orzeczenia karnego może być odroczone, o czem zawiadamia się obwinionego z nadmienieniem, że odpis orzeczenia będzie mu doręczony.

Art. 10.

Orzeczenie karne winno zawierać imię i nazwisko obwinionego, oznaczenie przekroczenia, podstawę prawną do ukarania, wymiar kary oraz klauzulę rekursową.

Art. 11.

Zasądzonemu przysługuje prawo zażądania doręczenia mu odpisu rejestru karnego, celem wniesienia pisemnego rekursu, co winno być zaznaczone przez protokulanta w formularzu.

Art. 12.

Rekurs pisemny winien być wniesiony w terminie 14-dniowym od dnia doręczenia odpisu orzeczenia, lub od dnia ogłoszenia orzeczenia, jeżeli obwiniony nie zażądał doręczenia mu odpisu orzeczenia.

Art. 13.

Rekurs wnosi się do Urzędu powiatowego, który winien go przedłożyć w terminie 8-dniowym Ministerstwu Spraw Wewnętrznych do decyzji.

Rekurs może być zgłoszony ustnie przy wydaniu orzeczenia.

Jeżeli w rekursie wskazano fakta nie ujawnione w czasie rozprawy karnej, to Urząd powiatowy winien przeprowadzić dochodzenie odnośnie do tych faktów i akta dochodzenia wraz z rekursem przedłożyć Ministerstwu Spraw Wewnętrznych.

Art. 14.

Wykonaniu podlegają orzeczenia prawomocne.

Art. 15.

Egzekucja wymierzonych grzywien dokonywa się za pośrednictwem egzekutora podatkowego.

Art. 16.

Kary aresztu wykonywane być winny w najbliższym areszcie sądowym na rachunek etatu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w wyjątkowych zaś wypadkach w areszcie gminnym (znaczne odległości, znaczne koszta konwoju, stan zdrowia zasądzonego i t. p.).

Art. 17.

Przy wymierzaniu kar, należy uwzględniać wiek, stopień wykształcenia, dotychczasową konduitę, stosunki zarobkowe obwinionego oraz ocenić, która kara jest najbardziej celową.

Kary ulegają wykonaniu możliwie najspieszniej. Odroczenie może nastąpić w wypadkach szczególnej wagi (choroba obwinionego, ważne wypadki rodzinne i t. p.).

Zmiana grzywny na areszt następuje w wypadkach niewypłacalności obwinionego w ten sposób, że każde 10 mk. odpowiada jednej dobie aresztu.

Art. 18.

Do niniejszych przepisów dołączone są wzory na formularze osądu, rejestru karnego, wykazu wymierzonych kar i osądów, wezwania, sprawozdania przy przedkładaniu rekursu.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *St. Wojciechowski.*

Warszawa, dn. 21 lutego 1919 r.

Wzór 1. (O ile możliwe na czerwonym papierze).

URZĄD POWIATOWY .... dnia .... 19.......r.

w ....

№..............

OSĄD.

.... doniósł (a) tu

sprawozdaniem z dn. .... zamieszkały w .... № gminy przy ul.

№...................dopuścił się przekroczenia z §..........rozp. (dekretu ust. i t. d.) z dnia ....

19...... №...................przez to, że dnia ....

....

....

....

Przyjmując powyższe doniesienie za udowodnione, zasądza się ....

.... na zasadzie §......

rozp...

a) na grzywnę w kwocie.......... mk. (kor.) wyraźnie..........................

....marek (koron).

b) na karę aresztu przez dni..

Zasądzonemu, jeżeli czuje się tym osądem pokrzywdzony, wolno wnieść sprzeciw do tut. Urzędu Powiatowego w terminie dni 8-iu od dnia doręczenia.

Sprzeciw ten można zgłosić ustnie lub przesłać pisemnie, poczem wyznaczony będzie termin do rozprawy.

Komisarz Ludowy

Wzór 2.

Wykaz Osądów.

1	2	3	4	5		6	7	8	9	10	11	12
				kara								
	№i data osądu	Imię i nazwisko osądzonego i adres	Oznaczenie przekroczenia	grzywna M. K.	areszt dni	Przyjął osąd dnia	Zapłacił grzywnę dnia... do № Art. Dziennika kasowego	Odbył karę aresztu dnia	Zgłosił sprzeciw dnia...	Osąd uchylony dnia	Przy rozprawie uwolniony №	UWAGA № wykazu Rej. kar.

Wzór 3.

URZĄD POWIATOWY

w ....

№ ....

WEZWANIE.

.... zamieszkały w ....

....

gminie / mieście .... ulica .... № .... ma się stawić

dnia w .... (piętro .... № drzwi) jako obwiniony / świadek w sprawie

(przeciw) .... o przekroczenie z § .... rozp.

dekr. z dnia ....

pod rygorem grzywny w kwocie .... mk. i przymusowego doprowadzenia).

podpis (pieczęć).

DOWÓD DORĘCZENIA.

.... zamieszkały w ....

.... potwierdza odbiór wezwania z dnia .... 19...... r.

№ .... do rozprawy.

.... dn. .... 19 .... r.

Podpis wezwanego

(nieumiejącego pisać podpisał ....).

Wzór 4.

URZĄD POWIATOWY

w ....

№ ....

REJESTR KARNY.

1	L. p.	
2	Obwiniony: Imię i nazwisko, wiek, stan, (żonaty, ilość dzieci i. t. d.), zatrudnienie, miejsce zamieszkania.	
3	Oskarżający: (jeżeli osoba prywatna—szczegóły osobiste j. w.)	
4	Oznaczenie przepisu, który przekroczyć miał obwiniony.	

5	Zeznanie obwinionego (nie dosłownie lecz w streszczeniu). Data zeznania.	
6	Zeznanie świadków w streszczeniu. (Przy każdym podać imię, nazwisko i adres). Data zeznań.	
7	Co i na podstawie czego (np. własne przyznanie się obwinionego — zeznanie świadków i t. p.) przyjmuje się za udowodnione? Okoliczności: a) obciążające b) łagodzące	
8	Orzeczenie:	a) uwolniony b) ....mk. (k.) grzywny na fundusz......... .... na zasadzie §.........rozp. dekr. ust. z dnia.................... .... №.................. za przekroczenie z §.......... rozp. dekr. ust. z dnia.................№ .... Od tego orzeczenia wolno wnieść redurs do Min. Spraw Wewnętrznych, który podać należy do Urzędu Powiatowego w..................................w terminie dni 14-tu od dnia doręczenia odpisu orzeczenia (od dnia ogłoszenia orzeczenia)
9	Zasądzony wyrok przyjmuje i stwierdza to swym podpisem (odmawia podpisu). Nieumiejącego pisać podpisał świadek.	
10	Zasądzony zgłasza rekurs, żąda odpisu orzeczenia karnego.	
11	Orzeczenie wpisano do wykazu rejestrów karnych dnia .... № porządkowy .... (Orzeczenie pozostaje w związku z wykazem osądów L. poprz..................	

(Data)

....dnia.......................................19.........r.

Podpis referenta, który przeprowadził rozprawę:

Podpis protokólanta

Aprobujący znak
Przełożonego urzędu

Wzór 5.

Wykaz Rejestrów Karnych.

1	2	3	4			5	6	7			8			
			Orzeczenie					Orzeczenie przez instancję rekursową dn.........№.........			Wykonanie kary			
				zasądzające na..........										
L. p.	Data i № orzeczenia	Oznaczenie przekroczenia	uwalniające	grzywnę	areszt	Przyjął orzeczenie dnia........	Zgłosił (wniósł) rekurs dnia........	Zatwierdzono w całości	Zniżono grzywnę do M........ k........	Zniżono areszt do dni........	Zapłacił grzywnę dn........ №........ Art........ Dz. kasy	Wezwany do odbycia kary dnia........ №........	Odbył karę areszt. dnia........ №........	UWAGI

Wzór 6.

Przedłożenie rekursu-sprawozdania.

(nagłówek)

....

№ ....

..........dnia.......................................19.........r.

Przedmiot:

NN.

Przekroczenie ust. dekr. rozp.

Rekurs.

Do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

w Warszawie.

Przedkładam do decyzji i dołączam:
Doniesienie karne,
Rejestr karny,
Dowód doręczenia orzeczenia karnego

....

Komisarz Ludowy

IV.

185.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Komisarzy Powiatowych w przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych.

Wobec gwałtownego szerzenia się w całym kraju tyfusu plamistego, niezmiernie ważnem jest utrzymanie uruchomionych i utrzymywanych dotąd przez Sejmiki Powiatowe instytucji, które służą do zwalczania chorób zakaźnych, jako to: domów izolacyjnych, odwszalni, domów noclegowych, kamer dezynfekcyjnych, szpitali dla zakaźnych i t. p.

Polecam więc Panu zwrócić baczną uwagę na zachowanie istniejącyoh urządzeń sanitarnych, używając w tym kierunku całej swej władzy, oraz wszelkich rozporządzalnych środków, przyczem nadmieniam, że czynię Panów Komisarzy osobiście odpowiedzialnymi za należyte wykonanie niniejszego zarządzenia.

Warszawa, 25 lutego 1919 r.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) *Januszewski*

186.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Komisarzy Powiatowych w przedmiocie utrzymania ścisłego kontaktu z miejscowem społeczeństwem.

Opinja publiczna jest barometrem dla każdego rządu demokratycznego, ona bowiem jest wyrazicielką dążeń mas narodu, a tem samem wskazuje drogę postępowania, jaką rząd dla dobra państwa kroczyć powinien. Zbadanie zaś opinji publicznej jest dla administratora politycznego możliwe jedynie przy zachowaniu najściślejszego kontaktu z wszystkiemi warstwami społecznemi miejscowej ludności, bez żadnych uprzedzeń do tej lub innej grupy. Objektywne badanie wszystkich prądów społecznych dozwoli Komisarzowi Rządowemu skierować je w jedno łożysko i nadać kierunek pożyteczny dla państwa, lub też prądy szkodliwe unicestwić za pomocą prądów zdrowych i pożytecznych. Stanowisko Komisarza zostanie wzmocnione, potrafi on wyzyskać inicjatywę publiczną lub też skutecznie wystąpić z inicjatywą rządową.

Z powyższych względów Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zaleca Panu utrzymać możliwie ścisty, a objektywny kontakt z miejscowem społeczeństwem i jego zrzeszeniami w postaci wszelkich związków i stowarzyszeń zarówno politycznych, jak i ekonomicznych, bacznie przestrzegając zasady, że Komisarz Rządowy, będący narzędziem w rękach jednej grupy społecznej, staje się obcym, a często nawet nienawistnym dla grup pozostałych i że interes państwa winien dominować nad wszystkiemi innemi uczuciami administratora politycznego

Warszawa, 25 lutego 1919 r.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) *Józef Bek.*

Tłoczono w Drukarni Państwowej, Miodowa Nr. 20. Nr. 4155. 26/II 18.